

PIQUER, ADOLF (2020): *LA IDENTITAT NARRATIVA VALENCIANA EN EL SEGLE XX*, VALÈNCIA, INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM

Diana Nastasescu
Universitat Jaume I

Citació: Nastasescu, Diana (2021). Piquer, Adolf (2020): *La identitat narrativa valenciana en el segle XX*, València, Institució Alfons el Magnànim. *Ítaca. Revista de Filologia* (12), 401-403. <https://doi.org/10.14198/ITACA2021.12.17>

Rebut: 21/07/2021 | Acceptat: 31/07/2021

© 2021 Diana Nastasescu | nastases@uji.es | <https://orcid.org/0000-0003-3980-157X>

Aquest treball és subjecte a una llicència de Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Ressenya de Piquer, Adolf (2020): *La identitat narrativa valenciana en el segle XX*. València: Institut Alfons el Magnànim. 240 p. ISBN 978-84-7822-870-6

Review to Piquer, Adolf (2020): *La identitat narrativa valenciana en el segle XX*. València: Institut Alfons el Magnànim. 240 p. ISBN 978-84-7822-870-6

Adolf Piquer, professor titular de la Universitat Jaume I de Castelló, en *La identitat narrativa valenciana en el segle XX* s'embarca en un viatge odiseic per les lletres valencianes del segle passat i principis de l'actual. Aquesta és una investigació que ja havia abordat en publicacions periòdiques i col·lectives anteriors, encara que centrant-se en la identitat catalana en el seu sentit més ampli, en revistes com *Cultura*, *Llenguatge i Representació* o *eHumanista*, o en editorials de renom com IGI Global, Springer, Ed. Universitat Rovira i Virgili, entre altres. Ara bé, sens dubte, el llibre ací ressenyat és la continuació al seu llibre *Narrativa catalana. Discurso y sociedad en la literatura del siglo XX* publicat en l'Editorial Académica Española, al costat del qual crea un díptic complementari.

Abans d'entrar en el contingut del llibre i a causa de l'actualitat de l'estudi i de l'evolució dels autors que analitza, és necessari ressaltar la distinció que Adolf Piquer fa entre la noció clàssica de *generació* —que, en aquest cas, no es pot o no s'hauria d'utilitzar— i el context comú en el qual naixen i es desenvolupen els escriptors i que deriva cap a la coincidència d'alguns plantejaments de les seues novel·les.

Després d'una introducció en la qual s'especifiquen els objectius i les raons de la delimitació del corpus, el contingut del llibre es divideix en cinc capítols. En el primer terç de segle s'observa, sempre centrant-se temes locals, la indefinició estètica que oscil·la entre les tradicions romàntica i realista encara vigents i, d'altra banda, els intents de modernització posteriors a la Renaixença. Així, encara que hi haja un desig tímid de modernització narrativa amb pinzellades modernistes, conflueix amb un realisme costumista lligat al món rural valencià i amb elements fantàstics i històrics heretats del romanticisme renaixentista.

En el capítol titulat «Una aturada significativa» s'analitza el panorama de raquitisme literari de la postguerra, les conseqüències del franquisme en les lletres autòctones i la gradual represa de les publicacions amb el tardofranquisme i la Transició, fins a arribar a la suposada normalitat de la fi de segle. Així, encara que a partir dels anys quaranta-cinquanta la literatura torna als cànons determinats pels models del s. XIX, la llengua literària reviscola i se li intenta donar un caràcter de majoria d'edat, com ocorre en el cas de Miquel Adlert i Noguerol i Martí Domínguez Barberà. És interessant l'esment especial que reben les dones de la cultura, com poden ser Maria Ibars, Maria Beneyto o Beatriu Civera, les quals, malgrat les restriccions per a accedir a l'esfera pública, van poder eludir, a vegades, la censura, precisament a causa de la seua marginalitat.

En aquesta segona meitat del segle es comença a veure la normalització de la llengua, primer gràcies als cursos de llengua dels anys setanta i després a la regulació de l'ensenyament que desemboca en la creació de nous subgèneres narratius, com l'infantil i juvenil tan ben aprofitats pel prolífic Joan Pla. Aquesta educació literària demostra que si es formen lectors infantils i juvenils valencians, també es forma el gust dels adults. Quant al final del segle, va suposar la consolidació d'un públic lector a

causa de l'alfabetització en llengua valenciana i, per tant, l'augment d'editorials i publicacions.

En els dos capítols següents, «Visions de conjunt» i «Aprofundiment en autors», Adolf Piquer aprofundeix encara més en l'estreta relació entre escriptor i territori i continua abordant aqueix gran repte del segle XX, és a dir, la recuperació de la llengua amb funció literària. Quant als autors tractats, no es pot negar l'encert de la seua elecció, basat en el grau de protagonisme i respecte aconseguit per aquests en diferents públics de la literatura catalana: Joan Francesc Mira, Josep Lozano, Ferran Torrent i Isabel-Clara Simó.

Finalment, en el balanç provisional es recapitulen totes les conclusions parcials escampades al llarg del llibre, es reflexiona sobre els passos necessaris per a seguir avant amb l'educació literària i la creació i foment de lectors en llengua valenciana i s'ofereix una llista de lectures recomanables que no té desaprofitament.

A nivell personal, considere complit l'objectiu inicial del llibre de donar testimoniatge i fer un balanç de les fites aconseguides i les que queden per aconseguir en la literatura valenciana actual, a més de reubicar l'escriptor valencià entre els qui es dediquen a llegir i escriure en català. També estime encertada la valoració flexible de les generacions i de les produccions literàries d'escriptors l'evolució dels quals encara està per veure a causa de la proximitat de les dates analitzades. És per això que, tancar el període d'estudi en els 2000, hauria suposat una limitació important per a aquells escriptors que van aconseguir la seua maduresa literària en la primera dècada del segle actual però que igualment són part de la modernització formal de les lletres valencianes.